

Transcript Wij Hebben Wat Te Vertellen | Borst Vooruit, aflevering 2

Kaat: 'Wij Hebben Wat Te Vertellen' is een podcast serie van WOMEN Connected. Deze aflevering is deel 2 van de 2 delige Borst Vooruit serie, en is opgenomen in Theater Zuidplein in Rotterdam als Live Podcast Show. Tijdens deze Live Podcast Show hebben we openhartig gesproken over onderwerpen die met onze borsten te maken hebben.

Kaat: We gaan beginnen met Lemnia.

Lemnia: Voor mij is het bron van leven. Ik gaf de geboorte aan vier prachtige dochters... Voor wie heb ik altijd borstvoeding gegeven, kerngezond. En voor de derde dochter heb ik twee jaar en twee maanden gegeven.

Kaat: Mooi mooi, prachtig. De bron van het leven, zegt Lemnia. En Leni, je hebt ook een bijzondere moeder gehad.

Lenie: Die uitspraak bron van het leven, die klopt ook wel met mijn moeder, want ik kom uit een groot gezin en vanaf het eerste kind heeft mijn moeder heel veel borstvoeding gehad en ook borstvoeding gedoneerd aan het Sophia kinderziekenhuis.

Dus wij hebben, mijn zus die zit ook in de zaal, we hebben heel veel zoogbroers en zussen in Rotterdam. Ik denk van 1953 tot begin jaren 60 en toen werd dat anders,-maar dat werd dus gewoon elke dag thuis opgehaald.

Kaat: Dank je wel Lenie. Dat is al lang geleden 1953 Kan het nog steeds dan? Hoe heb jij dat gedaan, Irinea

Irenea: Nou, ik had een beetje te veel melk toen ik mijn dochter kreeg na een verloop van tijd. Er is dus een Facebookgroep waar je melk kan doneren. Dus ik zette daar een oproepje in, wil iemand mijn melk? Dus daar reageerde een moeder op, wiens kindje op precies dezelfde dag als mijn dochter was geboren.

Dus ik heb haar zoon ook enkele maanden van mijn melk kunnen laten drinken. Ja, dat vond ik heel bijzonder

Kaat: Heel bijzonder, heel bijzonder.

Dan gaan we luisteren naar iets dat al eerder is opgenomen van Mirsada.

Mirsada: Er waren wel aanwijzingen dat iets niet klopte, maar een paar dagen daarna is er oorlog bij ons. Na een week kon je nergens meer. Ineens zijn wij moslims geworden, katholieken en orthodoxen. Terwijl we dat voorheen niet waren. Niet dat ik niet welkom ben in Bosnië maar dat ik bang ben voor iedereen. Maar het is echt bijzonder om borstvoeding te geven aan iemand anders kind.

Niet aan jouw kind, dat gaat vanzelf. Mijn oudste was een maand of zeven toen we uit ons huis moesten. Ik zei: ik heb twee borsten, we hebben twee kinderen, één borst is voor jouw dochter, ander is voor mijn zoon. Als we nergens naartoe kunnen, dan gaan we proberen onze kinderen in leven te houden met behulp van die borsten van mij.

Want ik gaf borstvoeding aan mijn zoon en zij niet. En als je niks te eten hebt, wat bied je aan je kind?

Kaat: Dank je wel Mirsada. Wat een bijzonder en moedig verhaal.

We gaan luisteren naar een lied dat is geschreven en gezongen door Kijan. Het is een Koerdisch lied dat gaat over borstvoeding, en hoe lekker dat wel niet is, dat je kindje daar alleen maar meer en meer van wilt. Kijan wordt begeleid door Konstantina op de piano en Gokben op de accordeon.

MUZIEK

Kaat: En Irma, jij hebt een keer een bobbeltje gevonden. Hoe kwam je daar eigenlijk achter?

Irma: Het is eigenlijk ontdekt door de bevolkingsonderzoek. En ik zou het bericht horen van de huisarts. En die heeft mij dus opgeroepen en mij verteld dat ik borstkanker heb.

Ik heb 25 jaar in de zorg gezeten. Je helpt je cliënten. Je denkt er niet eens aan dat dit jou ooit zou overkomen.

Kaat: En toen?

Irma: Ja je wereld stortte in, want als je dat hoort dan denk je, je gaat dood. Maar gelukkig ik ben er nog.

Kaat: Ja, gelukkig gelukkig!

Irma:—Maar het mooie van is dat ik een hele mooie borst terug heb gehad door een DIEP lap borstreconstructie van mijn buikvet is er een mooie borst gemaakt.

Kaat: Hele mooie borst. Zeker.

Kaat: Dank je wel Irma en Petra, vertel.

Petra: Ja, ik ben twee keer gered door het bevolkingsonderzoek, zoals Irma. Maar ik was voorlopig nog niet aan de beurt om geopereerd te worden. Dus ja, aan de ene dag ben je... Gewoon je collega, en de andere dag ben je ziek. En dat is natuurlijk wel heel vreemd om dat te ervaren.

Kaat: Ja, zeker. En voor het hele proces heb jij jezelf... Gefotografeerd. En hoe lang heb je dat gedaan?

Petra: Ik heb een maand lang foto's gemaakt voor de operatie. En daar heb ik mijn truitjes, mijn blouse en mijn jurk aan gedaan... om mezelf dan na de operatie een schop onder mijn kont te geven van... je ziet er helemaal niks van, dus doe niet zo gek. En je gaat gewoon naar je werk.

Kaat: Dankjewel Petra.

Kaat: Leni, die moeder van jou...-Wat is daarmee gebeurd?

[00:30:39] **Lenie:** Mijn moeder kreeg helaas ook borstkanker. En die heeft daar denk ik heel laat op gereageerd. Gedacht van ja, ik heb het druk en andere dingen zijn belangrijker.

Dus die is helaas overleden borstkanker en dat is ook wel lang geleden al. Maar ja, het is gewoon belangrijk dat je jezelf even regelmatig controleert. En ook dat je naar het bevolkingsonderzoek gaat als je een oproep krijgt ook al is het niet prettig om je borsten zo plat gedrukt te laten worden het kan wel je leven sparen.

Kaat: En Lenie, het is dus heel belangrijk dat je jezelf controleert. Zou jij ons kunnen begeleiden hoe je je borsten op zo'n bobbeltje controleert?

Lenie: Ja, prima. Het is belangrijk dat je dat regelmatig doet. De eerste keer voel je altijd van alles. Maar je wordt ermee vertrouwd. Je weet precies wat normaal aanvoelt en wat niet.

Je neemt altijd je vier platte vingers. En je begint vanaf je ribbenkast, begin je gewoon zachtjes een beetje te voelen.

Je draait het een beetje rond. En dan ga je zo heel je borst rond. En geloof me, als er een knobbeltje zit, je voelt het. Neem ook in de zijkant in je oksel goed mee.

En als je zo helemaal rond gegaan bent, dan denk je nou, dat ziet er prima uit. Geen gekke dingen. Goede kleur. Dan ga je ook de andere kant helemaal zo bekijken en nakijken.

Maar je voelt het echt, ook al is het heel klein. Dus... Dus vertrouw op jezelf en controleer jezelf regelmatig.

Kaat: En hoe vaak moeten we dat doen, Lenie? Hoe vaak controleer jij je?

Lenie: Ik zou zeggen, doe het één keer in de maand. Dat kan. De eerste van de maand of zo? Ja bijvoorbeeld. Maar het is dus belangrijk, als je nog menstrueert... dan moet je het dus altijd na je menstruatie doen. Want tijdens de hele cyclus kunnen je borsten heel erg veranderen.

Dus dat is ook een beetje de reden dat jonge vrouwen... geen oproep krijgen voor een mammografie voor zo'n borstfoto. Omdat dan de borsten nog vaak onrustig zijn. Dan zijn de klieren nog onrustig.

Kaat: Oké helder. En na je 75ste, krijg je geen oproep meer...

Lenie: Maar het is dus wel zo, als het in de familie voorkomt, zoals bij mij mijn moeder en mijn zus heeft het ook gehad, dan mag je dus gewoon op indicatie laten onderzoeken.

Dus ik ben nog geen zeventig maar om de vijf jaar of om de twee jaar mag ik laten controleren.

Kaat: Nou, hartstikke mooi. Dank jullie wel, dames. Dank jullie wel.

MUZIEK

Kaat: Anna heeft ook een erg bijzonder verhaal

Anna: mijn vriendin en ik als eerste van de klas borsten gekregen, nog klein, ik was negen jaar oud.

Als wij kunstles hadden, kwam de leraar altijd op de rand van onze tafel zitten. En hij raakte mijn borsten aan. Het was raar en eng en lang. Voor de les kregen wij altijd... ...Ruzie, over wie aan de rand zou zitten.

Wij wisten dat hij het opnieuw zou doen. Ik kreeg altijd goede cijfers, ook als ik niks deed. En ik begreep een beetje waarom.

Ik heb dit aan niemand verteld. Ook niet aan mijn moeder, met wie ik een warme relatie had en over alles kan praten. Ik voel me schuldig. Waarom heb ik dit aan niemand verteld? Ook niet toen ik volwassen werd.

Kaat: Dankjewel.

Kaat: En Anna die vertelde dit van de week eigenlijk voor het eerst.

En toen overwoog ze nog om een brief te schrijven. En Merel heeft het voortouw genomen en die dacht ik schrijf die brief.

Merel: Beste directeur, ik schrijf u over wat er met mij gebeurd is toen ik op uw school zat. Daar was één van uw leraren bij betrokken. Ik en mijn vriendin zaten in de vierde klas toen tijdens de kunstles de leraar regelmatig aan ons net groeiende borstjes zat.

De invloed daarvan op mijn leven is enorm. Lang heb ik me schuldig gevoeld. Ik weet nu dat alle verantwoordelijkheid bij hem ligt.

En ik recht had op een veilige omgeving om in te leren en in op te groeien. Ik leg dit bij u als school neer omdat ik wens dat niemand meer slachtoffer wordt van dergelijk gedrag. Ik wil onder geen beding contact... Of zelfs een gesprek met deze leraar. Mochten anderen zich ook hebben uitgesproken Dan wens ik hen compassie en gerechtigheid.

Zoals ik die ook voor mijzelf wil. Dank voor het lezen van deze brief.

MUZIEK / in de schaduw van de schaamte

Muziek/Kijan/Gokben/Konstantina:

In de schaduw sta ik van de schaamte Vanuit de schaduw zie ik mijn licht, het is tijd en het is nooit te laat om achter mezelf te staan.

Kaat: Ik wil verder gaan met Roos. Roos jij bent student.

Roos: Ja, klopt Aan de Willem de Kooning, van Rotterdam, modestudent en ik heb mijn eigen twee-stuks kledingcollectie gemaakt over een vrouwenstatement Dat vrouwen eigenlijk in deze maatschappij altijd geseksualiseerd worden op de werkvloer of op straat Daar heb ik zelf ook veel ervaring mee, dat je gewoon ongewenst wordt nageroepen of soms zelfs wordt aangeraakt.

Eigenlijk ben ik met dit veel verder gegaan en heb ik mijn kleding gemaakt hierop.

Kaat: Wat denk je? Zullen we naar kijken? **Roos:** Ja let's go.

Kaat: Wat we zien is een jongevrouw, ze draagt een zwart colbert met een korte rok. De colbert heeft geen knopen maar zit dicht door zware sloten. Om haar taille draagt ze een oranje band.

Ze loopt voorop, achter haar loopt een man met een blote buik zoals je die vaak ziet bij alleen maar jonge meiden. En Roos, hoe houdt ze de jonge man vast?

Roos: Ja. het is dus de stropdas die lekker wordt vastgehouden.

Ja, oranje staat voor de dag van de vrouw ook. Voor internationale vrouwendag is de kleur oranje.

Maar de print is... Bijzonder.

Kaat: Ja, het zijn je eierstokken toch.

Roos: Eierstokken, die even dikke middelvingers opsteken.

En wat ook leuk is, met de sloten, Ik bepaal wanneer het slot open gaat.

Ik bepaal wanneer iemand toegang heeft op mijn lichaam. En een man juist geseksualiseerd. Omdat dat ons altijd overkomt. We hebben even de rollen omgedraaid.

Kaat: Ik vind het een applaus waard. Geweldig. En hoe voelt het nou om zo'n pak aan te hebben?

Onbekend: Ik vind het sterk voelen. Ik kan zelf bepalen of ik de sloten open doe of dat ik ze dicht doe. Dus het heft is in mijn handen dit keer.

Kaat: Ik heb veel bewondering voor Roos Die vanuit ervaring eigenlijk dit ontworpen heeft als statement. En dat je op deze manier een uiting kan geven aan gedachten en gewoon een nieuwe generatie die zegt, Laten we het eens even lekker omdraaien. Dankjewel Roos.

Kaat: Wij zijn bijna aan het einde gekomen van deze podcast show over borsten. Lief publiek wil je nog iets zeggen, of reageren op een verhaal dan is daar nu het moment voor.

Publiek-reactie: Ik ben trots op jullie, dames op het podium. En heel knap dat jullie zo moedig zijn geweest om je verhaal te delen. Want het was niet gemakkelijk. Maar, dank jullie wel.

Publiek-reactie: Ja, ik wilde zeggen dat ik al jaren vrouwendag vier, maar dat ik eigenlijk deze dag het meest indrukwekkendste vond. En ik wel het besef dat er nog zoveel gedaan moet worden aan onze positie nog steeds. En wat me nog het meeste geraakt heeft, dat ik vandaag naar huis moet gaan en dit weekend met mijn kleindochter van negen moet praten en haar op het hart drukken dat zij mij moet komen vertellen wanneer ze aangeraakt wordt op een manier waarop zij het niet wil.

Kaat: Mooi. Heel belangrijk.

Publiek-reactie: Hallo allemaal. Hoi. Ja, ik wilde eigenlijk kort wat zeggen. Maar ik ben net 18, dus officieel vrouw tussen haakjes. En ik woon met mijn vader en mijn broer dus ik ben niet zo vaak omringd met vrouwen. Tenzij ik met mijn oma en mijn tante ben.

Maar ik vond het wel heel speciaal om hier te zijn en met zoveel vrouwen in een kamer te zijn.

Kaat: En heb je er wat van opgestoken ook?

Publiek-reactie: Ja, eigenlijk wel gewoon dat het echt gewoon goed is om jezelf als vrouw te omarmen. En dat je niet alleen bent. Gewoon qua ervaringen, nare ervaringen met mannen en zo.

Kaat: Mooi Nou, heel goed. Dankje[wel lieverd. Wat mooi

We zijn aan het einde gekomen van het tweede deel van de podcast aflevering "Borst Vooruit". Dank jullie wel voor het luisteren.

Met deze podcast willen we je inspireren om mooie en bijzondere gesprekken te voeren en te leren van elkaar.

Op de website zijn ook vragen beschikbaar rondom deze podcast Kijk op www.womenconnected.nl/podcast.

Deze podcast serie is gemaakt door de community van Women Connected. Onder de regie en strategie van Kaat Zoontjens en Wing Tang, geedit in studio Tijn Schmidt.

Muziek van Kijan, Amanda, Gokben en Konstantina.

Deel alle afleveringen met je besties, familie en buren. En like, volg ons op sociale media Women Connected voor meer.

Het maken van deze podcast is mogelijk gemaakt door financiering vanuit Cultuur Loket Digital, Gemeente Rotterdam, Stichting Volkskracht en VSB Fonds.